

Odpis.

SZEF POLSKIEJ MISJI WOJSKOWEJ NA SYBERJI
Major Sztabu Generalnego Okulicz

Do Wysokiego Komisarza Rzeczypospolitej Francuzkiej
na Syberji

Hr. D e M a r t e l l .

Rozszerzenie kadrów W.P. i prawidłowa organizacja działalności Dwtwa napotyka ją na przeszkody ze strony rosyjskiego rządu w Omsku, stanowisko którego trudno nazwać przyjaznym.

Przy niniejszym mam zaszczyt przedstawić odpisy pisma:

- 1/ Szefa Sztabu 2 Syber. Strzel. Dyw. Nr. 3987
- 2/ Szefa Komunikacji Wojskowych z 16.V. Nr. 2611/1324
- 3/ Oddziału Dyżurnego Generała Sztabu Głównego 21/23 maja 1919
Nr. 8292/1170 oraz
- 4/ Szefa Eksploatacji Omskiej Kolei Żelaznej.

Z powyższego materiału już wynika:

- a/ istnienie przeszkód dla wyjścia Polaków z poddaństwa rosyjskiego, celem wstąpienia do szeregów W.P.,
- b/ istnienie represji, skierowanych przeciwko osobom, wychodzącym z rosyjskiego poddaństwa i
- c/ niezgoda z rzeczywistością, ocena sytuacji międzynarodowej wojsk polskich oraz niełojalne oskarżenie ich o bezczynność.

Oprócz tego istnieją jeszcze inne fakty, dowodzące to samo, jak na przykład: ignorowanie sytuacji prawnej Polaków w Chinach przez pekińskiego ministra - rezydenta Ks. Kudaazwa, skutkiem czego, wbrew zasadzie eksterytorjalności kulturalnych narodów zostali oni podporządkowani prawodawstwu chińskiemu; Zabranianie wyjazdu z Rosji zagranicę i do kraju i tym podobne formy bezprawnego ich położenia.

Nieprzyjazny stosunek niektórych funkcjonariuszy względem Polski, należącej do związku państw Entente'y, ma za skutek gnębienie polskiej ludności, utrudnienie w przychylnie ochotników do W.P. i częściowo wytwarza grunt dla prowokatorskich intryg bolszewików wśród ludności polskiej, dzięki nieokreślonej prawnie położeniu Polaków.

Wobec powyższego mam zaszczyt zwrócić się do Pana z prośbą o wywarcie wpływu na rząd rosyjski w poniższych kwestiach: do czasu przybycia oczekiwanego wkrótce przyjazdu przedstawiciela Polski

- 1/ rosyjski rząd powinien rozszerzyć zakres osób, mających prawo wyjść z jego poddaństwa, a mianowicie, uznać prawo to, nie tylko poborowym, jak głosi prawo rosyjskie - z 20.III.19. Nr. 216, lecz również już będącym w służbie czynnej w wojskach rosyjskich, w Dep. Morskim i Wojskowym, przedsiębiorstwach pracujących dla obrony, jak to: na kolejach, poczcie, telegrafii, fabrykach itp. i wogóle wszystkim osobom powołanym do pełnienia funkcji państwowych w Rosji.

- 2/ W przeciwstawieniu prawu z dn. 20.3.19 o wyjeździe Polaków z rosyjskiego poddaństwa, rząd rosyjski nie powinien ograniczać tak krótkim terminem 1 - 3 tygodni powyższego prawa, ponieważ prawo międzynarodowe zawsze przyznaje terminy dla określenia poddaństwa o wiele dłuższe / od 1 - 10 lat/. Jeżeli nawet porównać termin określenia poddaństwa, poddyktowany przez zwyciężką Francję, zwyciężonym Niemcom w obecnym traktacie pokojowym /1 rok/ z tym jednym tygodniem wskazanym przez Sprzymierzoną Rosję, Sprzymierzonej również Polsce, to widocznym będzie represyjny charakter tego terminu.

Przy kupnie Alaski przez Stany Zjednoczone Amer., był ustanowiony termin 20-letni, w innych zaś umowach termin ten wahał się od 2 - do 20 lat.

Polacy mają prawo żądać, żeby do nich nie były zastosowane terminy i warunki wyjścia z rosyjskiego poddaństwa o wiele gorsze aniżeli ustanowione dla zwyciężonych państw centralnych, lecz warunki te i terminy powinny odpowiadać sprzymierzonemu stanowisku P.P. pomiędzy mocarstwami.

Polacy sądzą, że termin ten powinien być nie krótszym od 5 lat /lub więcej, zależnie od stosunków politycznych Rosji/ wobec niezależnych od nich warunków, które zmusiły ich przebywać w Rosji.

Rząd rosyjski powinien odłożyć rozpatrzenie określenia rezultatów wyjścia z poddaństwa rosyjskiego, t.j. określenie norm likwidacji stosunków poddańczych i określenie stanowiska obywateli P.P. w Rosji.

Obecnie te zawile kwestje zasadnicze nie mogą być należycie uregulowane i dlatego tymczasem wystarczy określić do bezpośrednich stosunków między rządami polskim i rosyjskim tylko prawidłó, że polski obywatel może służyć w rosyjskim wojsku, instytucjach wojskowych i przedsiębiorstwach, pracujących na obronę, tylko na podstawie wspólnej zgody przedstawicieli Naczelnego Dowództwa Polskiego i Rosyjskiego.

4/ Opierając się na tem, że wobec wspólnych dążeń Polski i Rosji zastosowanie represji nie jest dopuszczalnem przy wyjściu Polaków z poddaństwa rosyjskiego, że to wyjście nie powinno pozbywać Polaków wysłużonych przez nich na służbie rosyjskiej praw do pensji i różnych wypłat, ponieważ prawo nie ma s i ł y w s t e c z n e j .

Polacy opierają się na tem, że Rząd Rosyjski powinien uwzględnić powyższe prawa majątkowe, nabyte przez nich na służbie rosyjskiej, zestawiając szczegółowe uregulowanie tych kwestji, do chwili zawarcia odpowiedniej umowy z rządem polskim, tymbardziej, że w podobnych wypadkach praktyka międzynarodowa daje daje przykład zasady wzajemności. Zabezpieczenie tych praw niezbędnem jest dla oficerów Polaków, weteranów służby rosyjskiej.

/-/ Major Okulicz
M.Omsk 21 czerwca 1919 r.

SZEF SZTABU
II Syber.Strzel.Dyw.
Nr. 3987

Załącznik Nr. 1

Odpis z odpisu

Tłómaczenie.

Do

Komendanta Punktu Zbornego Wojsk Polskich.

Zgodnie z postanowieniem Rady Ministrów z dnia 20 maja b.r. /rozkaz wojskowy Min.Wojny Nr.88/- żołnierz Pielecki powinien być podać w terminie tygodniowym od dnia opublikowania tego postanowienia 28 marca br. /Rosyjska Armja " Nr. 64/ piśmienne podanie do Min.Spr. Wewn. o wyjściu z poddaństwa rosyjskiego, tego Pielecki nie wykonał i stracił prawo na przejście do Wojska Polskiego.

/-/ Kpt.Sokołow

St.Adjut.podkapitan Gerasimowisz

Za zgodność z oryginałem: /-/ Adjut.Komend.Pol.Punktu Zbornego:
Por.Monczyuski

Za zgodność: Sztab-Oficer dla zleceń:
/-/ Kpt.Jastrzebiec-Kozłowski

Za zgodność tłómaczenia: /-/ Rzepecki ppor.

GLÓWNY SZTAB
Oddz.Dyżurnego Generała

Wydz.1
21/23 maja 1919 roku
Nr.8293/1170

Do

OMSK

Głównego Intendenta.

Załącznik Nr.2

NNr. 5354. Chociaż z przyczyn formalnych niema przeszkód dla przejścia Polaków do oddziałów polskich, lecz biorąc pod uwagę ogólny brak żołnierzy w oddziałach wojsk /rosyjskich/ oraz ten fakt, że oddziały polskie są tymczasem bezczynne, a rząd polski jeszcze nie wziął pod swoją opiekę polskich organizacji syberyjskich, powyższe przeniesienia nie są pożądane.

Dyżurny General przy Głównodowodzącym jest tegoż zdania w powyższej sprawie.

/-/ Dyżurny General
General Major Stepanow

Szef Wydziału: pułk. /podpis/
Szef Kancelarii - Radca Nadworny /podpis/
Za zgodność: Szef Kancelarii Gł. Intendentury /podpis/
Nr. 161
22 czerwca 1919 r.
Zgodne z oryginałem: Kapitan Jastrzębiec-Kozłowski
Za zgodność tłumaczenia: Rzepecki ppor.

Załącznik Nr. 3.

Odpis z odpisu

Tłumaczenie

DEPRESZA Z NOWO-NIKOŁAJEWSKA
z czerwca 1919 r.

Z Nowonikołajewska do Tatarskiej D.K.R.D.S. DSK.D.M.

Należy natychmiast przedstawić spisy znajdujących się na służbie Polaków, życzących powrócić do Polski, załączając podania o zwolnienie oraz dokumentalne dane dla powrotu.
Nr. 3607 NW-I. L a u

Za zgodność: /-/ Szef Kancelarii /podpis/

Nr. 154

21 czerwca 1919 r. Za zgodność:
Sztab Officer dla zleceń:
/-/ Kapitan Jastrzębiec-Kozłowski
Za zgodność tłumaczenia: /-/ Rzepecki ppor.

Załącznik Nr. 4

" p PRAWITELSTWENNYY WIESTNIK "

Nr. 96 Piątek, 21 marca 1919 r. m. Omsk.
WYDZIAŁ OFICJALNY

Zatwierdzona przez Naczelnego Wodza decyzja Rady Ministrów. 216. 20 Marca 1919 r.: o zwolnienie z poboru do wojska osób polskiego pochodzenia w razie ich wyjęcia z poddaństwa rosyjskiego. Na oryginalu napisano: "Zatwierdzam. Naczelnym Wódz : Admirał Kołczak". Rada Ministrów uważając powstanie niepodległego Państwa Polskiego za niezbędny i słuszny skutek wielkiej wojny 1914 - 1918 r. w ślad decyzji swojej z dn. 4 marca 1919 r. " o powołaniu do wojska niektórych kategorii mieszkańców miast " postanawia: 1/ poddanych rosyjskich pochodzenia polskiego w razie ich chęci walczenia w formowanych oddziałach polskich, zwalniać od wyżej wymienionego poboru z warunkiem, że w ciągu tygodnia od daty opublikowania tej decyzji na miejscu, zakomunikują piśmiennie Min. Spr. Wewn. o wyjściu ich z poddaństwa rosyjskiego z tem, że ponoszą wszelkie konsekwencje, wpływające z tego, przewidziane przez prawo i umowy międzynarodowe. Niniejszą decyzję wprowadzić w życie, nie czekając na opublikowanie przez Senat Rzadzacy. /-/ Prezes Rady Ministrów Piotr Wołogodski, /-/ Tymczasowy Zarządzający Min. Spr. Zagr. S u k i n /-/ Szef Kancelarii Naczelnego Wodza i Rady Ministrów: Hr. Telberg Za zgodność: Sztab Officer dla zleceń : /-/ Kpt. Jastrzębiec-Kozłowski Nr. 151 - 21 czerwca 1919 r. Za zgodność tłumaczenia: Rzepecki ppor. m.p.

GLÓWNY SZEF
KOMUNIKACJI WOJSKOWEJ
16.V. 1919 r.
Nr. 2611/1324
O m s k .

Załącznik Nr. 5

Tłómaczenie

Do

Szefa Komunikacji Wojskowej
Rejonu Syberyjskiego.

Pracownicy kolejowi polskiego pochodzenia w razie podania prośby o zwolnienie ze służby celem wstąpienia do wojska polskiego, mogą być zwalniani za zgodą Administracji Kolejowej, o ile nie są niezbędni.

Patrz : depecha 3 Tomsk Nr. 37/69

/-/ Sztabu Generalnego Generał-Major WŁADIMIROW

/-/ Szef Wydziału Wojskowo-Eksploatacyjnego Pułk. L w o w

/-/ Szef Wydziału Ochrony Kolei: por. EFIMOW
Za zgodność P.O. Szefa Kancelarii Urzędnik /podp.nieczyt./

Nr. 160

22 czerwca 1919 r.

Zgodnie z oryginałem:

Sztab Oficer dla zleceń przy Polskiej Misji Wojskowej
na Syberji

/-/ Kpt. Jastrzębiec-Kozłowski.

Za zgodność tłómaczenia:

R z e p e c k i ppor.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York